

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden esütörtökön.

228

A lap eszellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadónakhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmertelen levelek csak ismert köztől fogadhatók el.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt., fél évre 2 frt.; közsegi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr.; helyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, helyegdíjjal, nyugtá-bélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitlté soronként 30 kr.
többesori hirdetésnél kedvezmények nyújtatnak.

Előfizetési felhívás.

Lapunk az 1899-ik év elején XVII. évfolyamába lépett.

Elég hosszú idő arra, hogy e város és vidéke meggyőződjék arról, hogy városunkban egy helyi lapnak fönnállása ma már teljesen nélkülözhetetlen, — és elég hosszú idő arra, hogy a közönség meggyőződjék arról, hogy a „Szilágy-Somlyó” a lefolyt XVI. évben mind fokozottabb mérvben felelt meg a hozzá fűzött vára-kozásnak.

De azok, akik egy vidéki lap fenn-tartásáról s a mai világ fokozott igényeihez mérten való fejlesztéséről gondolkozni akarnak, — tudják azt is, hogy ehez igen nagymérvű szellemi és anyagi áldozat szükséges, a melyek nélkül a lap nemcsak hogy tovább nem fejlődhetik s a haladó korral lépést nem tarthat, de egyáltalán fenn nem tartható, — tudják azt is, hogy a lap fejlődése oly arányban kell, hogy csökkenjen, vagy emelkedjék, a minő mértékben azt a közönség mellőzi, vagy pártolja.

Arra kérjük azért mindazokat, akiket városunk és vidékünk előhaladása bármilyen kis mértékben is érdekel, — hogy a lap fenntartásához szükséges áldozatokban bármilyen csekély részben is résztvenni sziveskedjenek — s lapunktól szellemi és anyagi támogatásukat jövőre se vonják meg.

Igérjük és reméljük, hogy a „Szilágy-Somlyó”-val városunk és vidékünk közérdekének jövőre is hasznos szolgálatot tehetünk.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Az utólagos elszámolások igen sok hiábavaló munkával és kellemetlenséggel járnak. Kérjük az előfizetési összeg előzetes beküldését.

A „Szilágy-Somlyó”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Széthuzás.

A kis városoknak valóságos átka, hogy különben is gyenge erejű és csekély számú polgársága össze nem tart, hanem külön-külön akarja, vagy nem is akarja előmozdítani szülőföldjének érdekeit. A pártokra tagolt, széthuzó társadalom pedig sohasem lehet a saját és városa, fejlődésének intézője, mert soha sem érti meg egy mást, soha sem adhat sem impulzust, sem összönt, sem példát valamely üdvös mozgalom létrehozására, még kevésbé valamely üdvös cselekvésre s ha valamit itt-ott létrehoz is, arra sem tudja a maga bélyegét rácsütni, az is színtelen és jelenség nélkül való, mint a milyen a társadalom, melyet semmiféle kapocs össze nem fűz, akarat ellenére átvizsi pártoskodását a város ügyeibe is, a közügy megszűnik annak lenni s az egyes pártok prédájává, magánügygyé válik.

És ez az általános jellemzés, kérdezzük, nem talál-e városunk társadalmára? Ki mondhatja, hogy itt a közös akarat koheziójából hevülnének a közkérdések, hogy itt mindenki

egyet akarna? Ki mondhatná, hogy egyet akarunk?

A társadalom tevékenysége, mint azt naponta tapasztalhatjuk, oly erő, mely ha egy célra pontosul össze olyan hatalom, mely előtt alig van akadály. Ha komoly jellemű és szilárd akaratu és tetterre vágyó férfiak vállvetett működésre, közös célra egyesülnek, semmi sincs, mely ennek útjában állana. Hiszen hazánkban a társadalmi tevékenység a kulturális és emberbaráti intézmények terén csaknem hatalmasabb a mindennható állam abbeli tevékenységénél, melynek a minden oldalról reá haramló kötelességek teljesítésére szintén kevés eszköz áll rendelkezésre. Hol lennének, ha a társadalom visszahuzódott volna minden üdvös mozgalomtól, s nem pótolta volna azt, a mit az állam elmulasztott, vagy meg nem tehetett s ha nem adott volna impulzust, irányt az állami tevékenységnek is?

A mit az ország társadalma megtehet az ország érdekében, ugyanezt megteheti minden város társadalma saját városa érdekében. Nem kell hozzá egyéb, mint a polgárok egyetértése és összetartása, a vállvetett együttműködésre irányuló őszinte törekvés és azoknak a tényezőknek felkutatása, melyek a város társadalmát egyetértő működésre képessé teszik.

Hiszen kétségtelen! Céljaiban bevallott, jellemezhető separatistikus törekvés tisztán társadalmi, vallási, akár nyelvi különbségek miatt városunkban nincsen. De széthuzás van, — akarjuk mondani a város közkérdéseinek érdekében való közös akarat nincsen.

Társasköreink, jóllehet vezető ele-

meink úgy is csekélyek, többfelé huzák s fölaprózzák a társadalmat. Csodálatos, hogy a tisztviselők és iparosok, e két polgári rend között érintkezési pontok alig is lehetők föl. Miért? Pedig csak a gyakori érintkezés az, mely a kettő között a mindkettőnek érdekében való kiegyenlítést létrehozhatja. Pedig a gyakori érintkezés által cserélődne ki a nézetek és eszmék, csak így egyenlítődne ki a két ellentétes — hogy úgy mondjuk — villamos feszültség, mely mindenikben külön-külön felhalmozódott s könnyen kitörésre vezethet. S ha a villamosság, hogy a hasonlatnál maradjunk — bárha egy kis viharral és dörgéssel jár is, ezt csakhamar derült idő, teljes egyetértés követi. A fel-felcsapódó hullámok, a gyakorlati érintkezés nivelláló hatása alatt csakhamar elsimulnak s biztosan evezhet rajtok a társadalom hajója.

Jól tudjuk, hogy az eféle ujság-cikknek a gyakorlatban majdnem annyi a foganatjuk, mint a körösi szentelt viznek; de midőn tollunk a nyilvánosságot szolgálja, nem szabad lelkiismeretünk szerint is arra hallgatnunk, lesz-e valamelyes haszna a soroknak. Ha más nem, egy percze mindenestre megállít, eszmecserék magja lehet. Talán akad a ki az életben is tovább építi, a mit e cikkely-lyel elérni szándékoztunk.

Jó tanácsok a gazdáknak.

Ha a magyar gazdákhöz azt a kérdést intéznék, hogy minő véleményét táplálnak a műtrágyák hatása s alkalmazha-

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Szóhaj.

Mi lesz velem? Hová dob sorsom engem? Nem bánom, ha boldog sosem leszek. Egy percz legyen csupán csak életemben, Mely a halál kódén is átrezeg.

Maradjon fel egy sor, egy dal, mit irtam, Ugy céltalan nem volt már életem. A bánat, melyet egykor dalba sirtam, Rezdüljön átal ezredéveken.

Keljen szárnyra, repüljön messze tájra, Ki írta?... Miért?... Ne tudja senkisé. Mindenki higgye, hogy az ő sajátja S a teremtővel lettél egy szívem.

Pásztor Árpád.

A teremtés titka.

Irta: *Flammarion Kamill.*

Fordította: *Karossa Ödön.*

Együtt tértem vissza Calaisba Desfontaines barátommal, kinek „Éros” cz. híres költői művét az egész világ olvasta az elmúlt télen. A tenger nyugodt volt, mint egy tó. Az ég kéken terült el

fejünk felett, csak itt-ott beszórva felhőkkel. Lassan sétáltunk a kikötőben tudományról, filozófiáról csevegve, midőn barátom a városnak láthatárra rajzolódott árnyát látva, sóhajta, mintegy a saját gondolatának felelve mondá:

— Ezt a várost nem láttam, mióta nagybátyám elutazott, és az emléke mégis oly drága...

— Tényleg, szóltam én közbe. Ön még sohse mondá el nekem azt a calais-i történetet, amelyről oly gyakran tesz említést, pedig úgy tetszik nekem, mintha — s itt barátom nedves szeméire pillantottam — nem csupán filozófiai emlék lenne az.

— Kettős emlék, ismétlé; nagybátyám az ő küllöncz eszméjével a teremtésről és... Ő, aki szívemet birta teljesen.

— Még jó félőrai időnk van, nem telnék-e el kellemesen, ha ön emlékeznék, én pedig hallgatnám?

Leültünk tehát hajónk előtt és barátom elmesélte ami következik.

* * *

Az esemény, amelyről önnek beszélni akarok, már régen történt. De hisz minden oly gyorsan mulik!

Egyszer, olyan nyári est volt, mint a tegnapi, izgató, viharos, elektrikus...

Kijátszva a családi szigort, át jött egy éjet velem tölteni Calaisba az a küllöncs teremtés, nem törődve a kétszeri átkelésnél dühöngő viharral. Talán nem kellett volna engednem a hatalmas vonásnak, melyet szépsége gyakorolt reám, s nem kellett volna a fiatal heveség ál-

mait bátoritanom. Hanem az utolsó éjen, amelyet Londonban tölték, oly mély és őszinte fájdalommal hagytam el, hogy bucsunk, tudtam, nem lehet igaz; picziny kezét szorítva, éreztem, hogy közte és egész valóm közt feloldhatatlan a kötelék.

A szünidőket rendszeren Calaisban töltöttem. Az ő látogatása egy cseppet se lepott meg, miután gondolatom visszatértem óta époly energikus, mint titkos erővel volt az övéhez kötve. Suggestiól mondá ön. Ki tudja? Ő elbájoló éjek! Miért tűntök el oly hamar, s nem hagytoke bennünk több bánatot, mint boldogságot? Miért, hogy szomjas lelkünk vágya telhetetlen marad, és miért oly mély a távollét érzete, habár a kéjes órák rég eltűntek, miként a futó villám...

Barátom tekintete a tenger végtelen síkján veszett el s úgy látszott, mintha egy monológba kezdene.

— Mily költői hangulat! szóltam, a vállára ütve. Nem tagadhatja el, hogy poéta.

— Másnap, folytatam, követem a város magaslatára vezető utat, mely a hajók mellett vezetett, hogy egy pillantást vessék a gyermek elhagyott hazája felé, midőn egy keresztutnál rögtönösen szemben találtam magam nagybátyámmal, a tisztas Boe gróffal. Az angol partokon akarta kipróbálni a hóna alatt hozott új távcső jóságát. Sohase csalódtam még eddig atyai jóindulatában, éppen azért most, midőn előző napon Párisba utazás ürügyével bucsuztam tőle el, egészen fülem hegyéig pirultam e véletlen találkozás miatt. Nagyon jól tudta, hogy néha egye-

dül lakom egy kis pavillonban, mely nem messze Guise herceg ódon kastélyától épült. De hát miért meséltem én neki a párisi utat.

— Nini! kiáltá, hát nem vagy Párisban? És, folytatá, látva növekvő zavaromat, melyből meg se kíséreltem szabadulni, te szerelmes vagy édes unokaöcsém; jól van, beismerem, hogy egyéb úgy sincs igaz a világon... de még ez is! (s itt egyet legyintett a kezével.)

— Ah! bácsikám! kiálték leküzdve hirtelen zavaromat. Nyakába ugorva két csókot nyomtam az arcára.

— Te gyengéden érzél, hanem úgy látszik, fáradt vagy. Birná-e egészen a csucsra jönni velem és kipróbálni ezt az új látcsövet?

No de, kedves barátom, én önnek még be sem mutattam nagybátyámat!

* * *

Ez isteni emlékü évben én éveimnek harminczadik röptét számláltam, Boe gróf pedig az ötvenediket. Ez a husz évi különbség egyrészt összehozott, másrészt pedig szétválasztott bennünket. Mind a ketten körül-belül ugyanazzal az izléssel megáldva, ugyanazokért a tudományokért hevülve, szellemünk ugyanazon tudományos utat követte. Az ő korának az enyém feletti felsőbbbsége neki bizonyos erkölcsi felsőbbbséget is adott, mely sérthetetlen volt. Tényleg nem voltunk rokonok, mignem egyik nénémet nőül vette, ki szintén özvegy volt; de már az első naptól szeretett unokaöcsésének hívni, és nagybácsinak hivatni. Calais-i lakása egy igazi muzeum volt. Egy ódon furcsa torony

tósága iránt, a többség bizonyára adós maradna a felelettel, egyszerűen azon okból, mert azok alkalmazását még mindig divatos kapkodásnak tartván, a műtrágyákat még csak arra sem érdemesítette, hogy azokkal kísérletet téve, hatásukról személyesen szerzett volna meggyőződést. Elégé sajnos, hogy ez az állítás minden kétséget kizáróan való igazság.

Czikkiró az elmúlt gazdasági év alatt azon szerencsés helyzetben volt, hogy az ország különböző vidékeit beutazgatva, földesurainkkal eszmecsere folytathatott gazdasági kérdésekben. Egy ily eszmecsere alkalmával szóba került a műtrágyázásnak sokat vitatott kérdése is és szinte szégyenletes bevallani, oly tájékozatlanság, annyira ferde felfogás hangzott el földesuraink ajkáról, hogy felettébb szükségesnek mutatkozik a műtrágyázásra vonatkozó egynemű tudnivalót nem annyira a szorosabb értelemben vett szaklapokban, hanem főképp társadalmi irányú lapokban szellőztetni azon véleményből kiindulva, hogy a gazdasági szaklapok közleményei többnyire a pusztában elhangzó szó gyanánt maradnak.

Ime, álljanak tanácsul a következők:

Ne tekintsük a műtrágyát egy oly tápanyagpótló szernak, mely az istállótrágyát teljesen nélkülözhetővé teszi; mert ha valaki az istálló trágyát teljesen kiküszöböli és mindig csak műtrágyákat vásárol, az rövid idő alatt becsukhatja kapuját és hátat fordíthat portájának. Soha sem szabad szem elől téveszteni azt, hogy az istálló trágya teljes trágya, a műtrágya pedig egyoldalú; — de éppen ezen egyoldalúságánál fogva alkalmas arra, hogy az istállótrágya hatását ki egészítse, fokozza. A műtrágyáknak tulajdonképeni rendeltetése tehát az, hogy az istállótrágya esetleges hiányait pótolja s így a két trágyanem együttes alkalmazása oly eredményt produkáljon. A ki tisztában van a műtrágyának most vázolt szerepével, s a ki ilyen értelemben vásárolt műtrágyákat, az bizonyára soha sem fogja elmulasztani az alkalmat, hogy időközönként kellő figyelemre ne méltatná a műtrágyákat. Nem ritkán hallani azt a különös kérdést is, hogy földem termőereje megapadt, minő műtrágyát vásárolok. Ember legyen a talpán, a ki erre a kérdésre határozott feleletet ad. A trágya megválasztását tehát ne intézzen tehát senki ily kérdéseket szakemberekhez, hanem intézze talajához. Igenis, kérdezze meg talajától, hogy mire van szüksége, ez adja meg a legbiztosabb választ. A megkérdezés a kísérletek eredményében nyilvánuljon s ennek eredménye lesz a döntő válasz. A ki kísérletezés nélkül megy bele a műtrágyák vásárlásába, az — előre is megjósolhatjuk — többé nem igen fog műtrágyát használni; ellenkezőleg, egy helyesen végrehajtott kísérletek eredménye csak buzditásul fog szolgálni még inkább arra, hogy a műtrágyák beszerzésére is áldozzunk néhány garast. Évek óta szerzett tapasztalataim vezettek

azon meggyőződésre, hogy műtrágyák alkalmazása nélkül ma már egy gazda sem existálhat.

Földolog azonban, hogy az, ki műtrágyát használ, ismerje is azt; ismerje ama szabályokat, melyek az elhíntés módjára, idejére, mennyiségére vonatkoznak, a mely ismeretekről majd egyik legközelebbi számban adunk részletesebb adatokat.

Különfélék.

— **OLVASÓINKAT** felkérjük, hogy előfizetéseiket megújítani, hátralékaikat pedig beküldeni sziveskedjenek.

— **Kinevezés.** Kiss Emil miniszteri fogalmazót a m. kir. miniszterelnök miniszteri segédtitkárrá nevezte ki.

— **Eljegyzések.** Ágota Antal szilágy-somlyói kir. járásbírósi teleknyvi kiadó eljegyezte Kaszó Ilona kisasszonyt, a helybeli rom. kath. elemi leányiskola tanítónőjét. — **Madarász Imre** krasznai állami isk. tanító mult évi december hó 31-én jegyezte el Miron Márton leányát, Bertát, Krasznán.

— **Népesedési mozgalom.** Szilágy-Somlyó városában az 1898-ik évben a szülöttek száma 134, ebből fiú 62, leány 72, tehát a népesedés az előző évhez képest 63-mal kisebb. A szülöttek közül részint halva született, részint születés közben halt meg 5. Törvénytelen 1 fiú és 2 leány. Elhaltak 174-en, ebből férfi 88, nő 86. Házasság kötöttet 43.

Szilveszter estjén a mükedvelő zeneegylet kis számu közönség jelenlétében tartotta meg zeneestélyét, az előre közzétett műsorral, mit Gáspár István ref. lelkész szavalatával bővítettek. A műsor lejártsa után az ifjuság tánczra perdült, az új év beálltát pedig a „Himnusz“ együttes éneklésével üdvözölte a közönség.

— **Közygyűlési meghívó.** A sz.-somlyói Polgári Olvasókör folyó évi január hó 8-án d. u. 2 órakor, a kör helyiségeiben, rendes évi közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1) Elnöki megnyitó. 2) Évi jelentés a kör állapotáról és működéséről. 3) A pénztár és pénztárvizsgáló bizottság jelentése s az afeletti intézkedés. 4) Az alapszabály értelmében általános tisztujtás. 5) Hirlapok megrendelése iránti intézkedés. 6) Az 1899. évi költségvetés megállapítása. 7) Indítványok s egyéb ide tartozó intézkedések.

— **Esküvő.** Koricsánszky Ferencz szolgabíró Kajetán Irénkével, Kajetán Kálmán m.-valkói körjegyző leányával M. Valkón karácsony másodnapján tartotta egybekelési ünnepélyét.

mindenféle szobából. A földszinten a biliárdterem, környezve másodkorbeli kavicsokkal, szalmából kitömött állatok. Miket a hajósok hoztak. Az első emeleten az ebédlő és a szalon egy kis parkra nyílt; a másodikon a szobák, és a harmadikon a könyvtár, három vagy négyezer kötettel. Végül még egy kis obszervatórium, ahonnan a szem a városka felett egészen a tengerig lát.

Szenvedélylyel művelte a csillagászati tudományokat és már több nevezetes felfedezést tulajdonítottak neki. Igen gyakran beszélgettünk együtt a természet problémáiról, gyakrabban és bensőbbben, mintha ugyanazon korban éltünk volna, mert két különböző felfogásunk lévén, az bizonyos érdeket adott vitáinknak. Szokása volt bizonyos gyengeséggel tegezni engemet. Neje halála óta, úgy tiz év óta, egészen egyedül élt, visszavonulva, nem is hívták Calaisban másképp, mint a torony remetéje. A végtelenségig jó volt és feltétlen elnézője minden emberi gyengeségnek: nem kivétellel azonban, mert nemes és egyenes lelke formális gyűlöletet érzett a tettetők és haszonlesők iránt, akik oly jól tudják az embert személyes érdekeiben kihasználni. Ezeket ő az emberiség testén elősködő fekélynek tekintette; őrizkedeti is tőlük, mint a tisztatlanságtól. Feltűnés és álszerénység nélkül élt így egyszerűen, csupán a valódi tudományoknak. Senki sem ismerte az ő grófi címét; nála nem lehetett látni se diszitéményt, se czimert; elszigetelten élt minden politikától, daczára a sok változásnak, melynek már tanuja volt.

Azon a feledhetetlen estén — feledhetetlen öszzses érzelmeimnek — bocsánatát szerettem volna kérni ügyetlen ámitásomért. A legcsekélyebb alkalom se

nyilvánult, mert még messziről sem érintette távolléteimet. Elhatároztam, hogy erre a témára magam gyujtok rá.

* * *

— Édes bácsikám, ma reggel fájdalmat okozott nekem.

— Ah! barátom, a szellemességed nem veszett el, mégis én vagyok a bűnös.

— Igen. Ön azt mondta: de még az is!

-- De még az is? Mi?

— Jól emlékszem, ön mondta; „Csak a szerelem igaz, de még az is!“ az ön tekintete egy skeptikusé! Ugyan édes bácsi, ön még nincsen abban a korban, hogy mindent meg kellene vetnie.

— Oh, folytatá, ime egy társalgási téma, amelyet már annyiszor megkezdünk, de sohasem végeztünk be, mert...

— Mert? kérdém bensőséggel.

— Mert az igen komoly a te korodhoz képest. Majd rátérünk erre egy pár év múlva.

En csupán azt értettem meg, hogy e szavaiban „és még az is“, mélyebb értelem rejtett, és hogy e szavakat filozófiájának mélyéből merítette.

Az emberi tudományok némely fajnál használta s épen nem volt nála ritka az ily kifejezés:

„A csillagászat a tudományok elseje. Ez az egyedüli, mely megtanítja, mi a világ, megmutatja, hol vagyunk: De még ez is!...

Vagy:

„Az ember nem más, mint tökéletesített állat... de még ez is!“ — „A hazafiság a népek erénye... de még ez is!“

Ezeket a kifejezéseket eddig a kételkedés egyes kitérésének tekintettem,

— **Adományok.** A nőegylet karácsonfájára újabb adakoztak: Hegyi Mihályné, Páskuj József, N. N. 2—2 frtot, Pintér János, Katona Sándor 1—1 frtot, Bálint Károly 50 krt, Cserna Béla 40 kr. Mely kegyes adományokért fogadják az egylet leghálásabb köszönetét.

— **A koronaszámítás elmarad.** A kötelező korona- és fillérszámítás, a melynek január első napján kellett volna megkezdődni, bizonytalan időre elmarad. A pénzügyminiszter újabbban ugyanis arról értesítette a pénzügyigazgatóságokat, valamint a városokat és megyéket, hogy 1899-ben továbbra is csak forintokban és krajczárokból számítsanak, felvételével ama nyomtatványoknak, a melyekben koronák és fillérek szerepelnek.

— **A krasznai mükedvelők által** Krasznán, 1898. december hó 14-én a sámsoni tűzkárosultak javára tartott előadáson felülfizettek: Nagy Domokos 2 frt, Olvaszky Simon 1 frt 40 kr, Nagy Domokosné, Lengyel István, Csegezy N. (Sz.-Somlyó), 1—1 frt, Stefánovics János 60 kr, Katira Endre 50 kr, br. Györffy Pál 80 kr, Ureczky Margit, Lázár Géza 40—40 kr, Éltető Károly (Varsolcz), N. N. 30—30 kr, Lakner Mátyás, N. N. 20—20 kr, N. N. 10 kr. Benke Károly gyűjtése 80 kr, tészta és cigarettából 3 frt, Eszes Béla 50 kr, összesen 14 frt 50 kr. Az összes bevétel volt 54 frt, ebből levonva a 17 frt kiadást, maradt tiszta jövedelem a tűzkárosultak javára 37 frt 50 kr. Fogadják a nemes adakozók s mindazok, kik a siker érdekében fáradoztak, a rendezőség hálás köszönetét. Kraszná, 1898. december 31. Wargha Gyuláné, Stefánovics János, pénztáros.

— **Teljes holdfogyatkozás.** Szép és ritka látványban gyönyörködhetett városunk közönsége mult hó 27-én éjjel. A hold ugyanis éjjeli 11 óra tájban fogyni kezdett, majd mindjobban kisebbedett, mignem teljesen elcsötétült. A holdfogyatkozás éjféltután 3 óra tájban ért véget.

— **Szamadás.** A nőegylet által karácsony másodnapján tartott estély jövedelme volt 170 frt, kiadás 95 frt, tiszta jövedelem 75 frt.

— **Honvédek gyűlése.** A volt Krasznamegyei 1848—49-ik évi honvédek egyletének közgyűlése Sz.-Somlyón, a város h. z. termében folyó évi január hó 22 én d. e. 9 órakor fog megtartatni. Tárgyai: 1) A nagyméltósága m. kir. belügyminiszterium által jóváhagyott szabályok felolvasása. 2) Tiszviselők választása. Sz.-Somlyó, 1899. január 4. Szénássy Miklós, honv. elnök.

— **A polgári olvasókör** f. hó 8-án, a színházban tartandó tánczvigalmára felhívjuk olvasóink figyelmét. Az olvasókörök képezik azon társadalmi kapcsolatot és fejlesztő erőt, mely a polgárságot összetartani s a szellemi előhaladás teren fejlődni nagy mértékben hivatva van. Siesünk tehát mindannyian a nemes czél előmozdításához, nemcsak filléreinkkel, de megjelenésünkkel is hozzájárulni, — hogy

a tánczmulatság ne csak anyagilag jól sikerüljön, hanem hozza össze a város közönségét.

— **A cselédek utadójára** nézve a m. k. közigazgatási bíróság közigazgatási osztályának 1898. évi 781. sz. elvi jelentőségű határozata szerint a cseléd I. osztályu kereseti adója után utadó nem vethető ki. Tévesen befizetett vagy jogellenesen beszedett utadó visszakövetelése tekintetében a felek igénye az utadó befizetésének napjától számítandó 3 év alatt évül el.

— **A világ leghasznosabb ujságja** a „Biztosítási és Közgazdasági Lapok“, mert ezen lap minden előfizetője 8000 korona erejéig van biztosítva a Nemzetközi balceset biztosító részvénytársaságnál. (Adria bizt. társ. által alapítva.) Tehát mindenki, aki csak negyed évre fizet is elő, fordul postával megkapja a saját nevére kiállított nyolczezer koronáról szóló kötvényt. E kitűnő szaklap útjása páratlan a maga nemében. Előfizetési ára: egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 55 kr., mely a laphoz, Budapest, VI., Aradi-utca 40. szám alá küldendő.

— **Erzsébet-lobogó.** Az Erdélyi Kárpát Egyesület dícsőült Erzsébet királynénk emlékére a régi Mária lobogók mintájára Erzsébet-lobogót készít. A költséghez való hozzájárulásra lelkes felhívásban Magyarország asszonyait kérte fel. Minthogy a gyűjtést az egyesület most számba kívánja venni, felkéri az ivartartókat, hogy gyűjtéseik eredményét az Erdélyi Kárpát Egyesület titkári hivatalának Kolozsvárra beküldeni sziveskedjenek. Megjegyezzük, hogy a lobogó felavatása a Mátyásszobor teleplezése alkalmával a jövő évben lesz Kolozsvárt és hogy zászlóanyának Augusztá kir. hercegeasszonyt kérte fel az egyesület, ki remélhetőleg személyesen fogja az első Erzsébet lobogót felavatni.

— **Cselédjutalmazás.** A Szilágyvármegyei gazdasági egyesület választmány. f. hó 22-dikén délután tartott ülésében döntött azok fölött a jutalmak fölött, amelyeket a földmívelésügyi m. kir. miniszter hosszas ideig szolgált cselédek számára engedélyezett. Kiosztottat összesen 10 jutalom és pedig egy I. rendű 50 koronás, két II. rendű 30—30 koronás, két III. rendű 20—20 koronás és öt IV. rendű 10—10 koronás jutalom. A választmány — figyelemmel azon megelőző határozatra, hogy a jutalmak csak az egyesületi tagoknál szolgáló mezőgazdasági cselédok között osztandók ki — a beérkezett 141 kérelem fölött akképp határozott, hogy az I. 50 koronás jutalmat a br. Wesselényi Béla gazdaságában 66 évi szolgálatért Busuj János zaibai lakosnak, — a II. 30—30 koronás jutalmakat a Kovács Miklós kezelése alatti gazdaságban 41 év óta szolgáló Kiss Györgynek és az ugyanezen gazdaságban 31 éve szolgáló Szuhányi Ferencnek. — a IV. 10—10 koronás jutalmakat a br. Györffy Pál gazdaságában 27 év óta szolgáló Pap Józsefnek, a br. Wesselényi Béla gazdaságában 25 éve szolgáló Csatlós Ferencnek, a Dobay Károly kezelése alatt levő harakláni gazdaságban

nak, illetőleg egy más, felsőbb állapot kifolyásai, mint a felhő az ég kéjén.

Minden test, amelyet látunk, amit érintünk, láthatatlan és megfoghatatlan atomokból áll. A látható világrend nem más, mint futó képe a láthatatlan, a végzetlen, az örök világegyetemnek.

A bolygó megteremtette az ásványokat, a növényeket, virágokat, fákat, rovarokat, a lényeket. A földi életnek fokozatos és haladó fejlődése: életet adott az emberi nemnek. Az emberek élve, gondolkodva, küzdve, tanulva, elemezve, kiásták az okokat, megbecsülték a természetet és iparkodtak logikus rendbe hozni azt, amit láttak. Ha mi nem léteznénk, a föld épugy forogna a nap körül, mint most. Hogy ha az ember spekulál, küzd, fárad, vagy pedig egészen tétlenül él, az a földgömbnek, a világegyetemnek tökéletesen mindegy. Gondolkozol, vagy nem; szeretsz, vagy nem; élsz-e, vagy nem; légy szelleműs, vagy hülye; jó, vagy rossz; szép, vagy csunya; fiatal, vagy öreg; küzdesz-e a nyilvánosság terén, vagy pedig a temető árnyában pihensz; az mind nem tesz ki semmit. A teremtes csak egy pillanatig tart az örökkévalóságban, kezdet és vég nélkül. Létezett oly idő is, amikor még nem volt semmi. És visszajön az a perc, amikor ismét nem lesz semmi. De ma nincs több, ha csak nem egy látszat, egy felhő, egy kis zavar az isteni kéken, amelynek makulátlanak kell lennie.

Igy tehát ne kutass semmit. A teremtesnek nem épen kellett lennie. Másképen is lehetett volna.

(Vége köv.)

22 éve óta szolgáló Brebán Lászlónak, a br. Wesselényi Miklós görögösi gazdaságában 22 éve szolgáló Isztrován Andrásnak, a dr. Kaizler György gazdaságában 21 év óta szolgálatban levő Péter Jánosnak ítélte oda. A jutalmaknak lehetőleg még ez év folyamán leendő kiosztására a tasnádi járásban Kovács István, a zilahi járásban Szent-Királyi Zoltán, a sz.-cséhi járásban Récsy Endre, a krasznai járásban Lázár Géza egyesületi tagokat kérte föl.

— A butoripar fejlődése napról-napra nagyobb mérvű. Igazi élvezet végig tekinteni egy modern butorkiállítást, hol a legújabb háló, ebédlő és szalonberendezések mintaszerűen vannak összeállítva. Valódi látványosság ezért a Nemes és Lengyel butortermek. (Budapest, Kecskeméti-utca 6. szám), mert meglepő nagy választékban tartatnak állandóan raktáron a legremekbű butorok. Nemes és Lengyel kitűnő jó hírnévnek örvendenek, és olcsóbban, mint bárki, árusítják a leg-szolidabb készítményeket.

— A khaldeai törzsek vallásáról és műveltségéről szól a Nagy Képes Világtörténet 5. és 6. füzet. Csodálatos egy vallás ez, isten-dynastiák sorozata az égtől a földig, mint egy viszájára, kezdett Babel-torony. Egy hatalmas és erős isten, a fő közöttük, „a ki csak a jót rendeli az emberek számára”. A neve Merudug ő a közbenjáró Isten és az emberek között. A khald Megváltó. Az ő tiszteletére faragta e nép csodálatos szobrait, melyek kivétel nélkül élesprofilban állnak, a két láb mereven egymás elé lép, hátukon ij és tegez, — olykor szárny, — nagy, kiterjesztett, hatalmas tollakkal való szárny a vállukon. Ezek a géniuszok, a pogánykor jótékony angyali. Testükön anatómiai tanulmányt tett a művész. Csupa izom mind, mintha megnyúzták volna mindet. E furcsa istenek dicsőségét zengik az első ékiratos vésések, az ő fenségüket dicsérik a khald szobtárok, s szobraik a vallásos népképzelet legelső megvilágítását őrzik, emlékeit egy érdekes kultúrának, mely ebben az állapotában 2230 ig tartott — a mi időszámításunk előtt. E csodálatos korszakról ír e 2 füzet, s az írást pompás képek magyarázzák, az új-kori tudós állításait őskori művészek műveivel igazolja: ezek az őzönvíz előtti művészek, ez őz bohémek a maguk merev és kezdetleges alakjaikkal nem is állnak valami igen távol az új irányokat kereső modern művészettől: ott az alakuló, emitt az újraalakuló művészet áll előttünk. — A Nagy Képes Világtörténet egy füzeté 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

— Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Vörös lóhere. Az uralgó szilárd irányzat a lefolyt héten is megmaradt és jöllehet, hogy az ünnepek következtében nem igen volt élénk az üzleti tevékenység, mégis minden felől nagyon érdeklődtek a jobb minőségű áru iránt. Német és orosz tudósítások szerint jóval kevesebb kerül piacra, mint remélték. Minden valószínűség szerint a belfogyasztás fedezésének hiánya áll be-következőben, mivelhogy Oroszország szállításaira számítottak, a termelők azonban a remélt mennyiségeknek majdnem általánosan csak felét képesek felmutatni. Luczerna, a mult heti jegyzések mellett szilárd maradt. Franciaországából immár csak kisebb tételeket ajánlanak Nyulazapuka. Belföldi kínálatok még mindig hiányzanak, a mit Franciaország ajánl, az a magas árak miatt nem conveniál. Régi here folytatólag is csendes forgalmu, Csehország máskor meglehetősen mennyiségekkel szokott előállni, de jelenleg nem ad hirt. Baltaczimet nem igen ajánlanak, muharmagról ugyanez mondható. Büköny nem volt üzlet tárgya. Jegyzések nyersáruért, 100 kilónként Budapesten: Vöröshere, tavalyi 36—40 frt, — Vöröshere, ideai 43—53 frt, — Luczerna, magyar 53—58 frt, — Luczerna, olasz 54—58 frt, — Luczerna, francia 65—72 frt, — Baltaczim 14—15 frt, — Mohar 5½—6½ frt.

— Foulard-selyem 65 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek, HENNEBERG G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— Legújabb 101 magyar népdal. A Rózsavölgyi cég új, érdekes népdalgyűjteménnyel ajándékozta meg a ma-

gyar dalt kedvelő közönséget. A legújabb százegy magyar népdalt adta ki egy vas-kos kötetben, legismertebb dalköltőink: Beleznay Antal, Béla Henrik, Lányi Ernő, Lengyel Miska, Tisza Aladár, Kuliffay Bella, Kéry Gyula, Káldy Gyula, Kern Aurél, Pap Dezső, Dankó Pista, Zimay László, Gaál Ferencz, Sipos Antal, Serly Lajos, Huber Gyula és Magyar Lajosnak szebbnél szebb dalait s emellett színe-javát látjuk az érdekes kötetben azoknak az országszerető népszerű népdaloknak, a melyeknek czigányos modorban való sikerült átiratai a Berényi Lajos ügyes tollal dicsérik. A hangjegykötetet, mint olyant, a mely játszható voltánál fogva az első foku zenei képzettséggel bíró dilettánsoknak is kellemes szórakozást nyújt anélkül, hogy a technikai nehézségekkel kelljen megküzdeniök, melegen figyelmébe ajánljuk a hamisítatlan dalköltészt minden igaz barátjának. Ára 3 korona.

— A „Zenélő Magyarország” zongora zenemű folyóirat most január elsei füzetével VI.ik évfolyamát kezdi. Ma már mindenütt ismert zenemű folyóirat 1899-ik I. füzeté a következő zenedarabokat közli: I. „Szélről van a házam” magyar dalt. II. Lányi Ernő „Improvisation” salondarabját. III. Böhm K. „Czigánydal” műdalt. IV. Greizinger I. „Serenade” hegedű darabot zongorakisérettel. Minden füzete ily gazdag tartalommal jelenik meg e közkedvelt zeneműfolyóiratnak. Egy-egy füzet mindenkor 10 oldalon a legszebb s legsikerültebb divatos zeneiújdonosságokat hozza, negyedéven 6 füzet 60 oldal zeneművet ad 1 frt előfizetésért. Egyes számok 24 kr-ért, ha az összeg előre beküldetik. Előfizethetni a most meginduló évfolyamra csak a Zenélő Magyarország (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VI., Csengeri-utca 62—a., honnan megismerésre mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

— „A Kert”, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap 1-ső száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. — Gyümölcsészet. — Diszkertészet. — Közelről és távolról. — Méhészet. — Tárca. — Gyógy- és iparnövények. — Lugas. — Rovartan. — Élősdiek. — Faiskola. — Hírek. — Gép- és eszközelejtár. — Apró szakközlemények. — Szerkesztői üzenetek. — Színes műmelléklet: Lincoln téli körte. — Fametszetek. A „Kert” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrásy-ut 23. sz. a. van.

— Új Idők. Előttünk van ennek az igazán nagyszabású s úgy irodalmi, mint művészi tekintetben magas színvonalon álló heti lapnak a karácsonyi száma. Egész album ez, rendkívül érdekes, gazdag tartalommal, szebbnél-szebb képekkel, színes műmelléklettel. Herczeg, Bródy, Benedek, Sebők, Tábori, Lyka, Szabolcska, Telekes Béla közleményeivel. Farkas Imre A szerelem tudománya cím alatt bájos vígjátékot írt a karácsonyi számban, mely műkedvelői előadásra is alkalmas. Aggházi Károly pedig gyönyörű „Halgató” című szerzeményével fog nagy örömet szerezni a zenét kedvelő olvasóknak. — Képei közül kiemeljük egész gyűjteményét a legszebb Madona-képeknek s végül „Piroska menyasszony” színes műmellékletet, mely Vasváry János festménye után készült. A leggazdagabb külföldi képes lapok sem nyújtanak ennél többet, szebbet. — Felhívjuk olvasóink figyelmét az Új Idők-re, mert nemcsak a karácsonyi száma ilyen szép, de változatos, érdekes mindig, a magyar családnak a lapja minden tekintetben. Negyedévre 2 frt. — Kiadóhivatal: Budapest, Andrásy-út. sz.

A szilágysági vonal menetrendje.

— Érvényes 1898. október 1-től. —

Zilahtól—Nagy-Károlyig.

Állomások	5013 számu	5011 vonat
Zilah indul	400	301
Cigányi	412	313
Haraklány	426	327
Sz.-Balla	441	343
Ökörítő	457	359
Sarmaság	511	428
Derzsida	531	442
Alsó-Szopor	552	504
Ákos	621	533
Szakácsi	645	559
Tasnád	704	619
Tasnád-Szántó	726	643
Érhatvan	741	658
Mezőterem	756	714
Nagy-Károly érkezik	825	743

Nagy-Károlytól—Zilahig.

Állomások	5012 számu	5014 vonat
Nagy-Károly indul	530	415
Mező-Terem	600	443
Érhatvan	615	458
Tasnád-Szántó	637	521
Tasnád	701	543
Szakácsi	719	601
Ákos	750	633
Alsó-Szopor	814	700
Derzsida	835	723
Sarmaság	849	738
Ökörítő	915	807
Sz.-Balla	933	828
Haraklány	950	848
Cigányi	1005	904
Zilah érkezik	1017	918

Sarmaságtól—Sz.-Somlyóig.

Állomások	5112 számu	5114 vonat
Sarmaság indul	909	438
Somlyó-Ujlak	935	504
Sz.-Somlyó érkezik	953	523

Sz.-Somlyótól—Sarmaságig.

Állomások	5111 számu	5113 vonat
Sz.-Somlyó indul	755	320
Somlyó-Ujlak	814	339
Sarmaság érkezik	839	403

Az aláhuzott idő éjjeli idő 6-tól 6-ig reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Hirdetések.

Két utczai tágas szép szoba butorozva, vagy anélkül, — továbbá egy külön lakás, utczai több szoba, konyha, pinczével együtt kiadó.

Értekezhetni Fábry József üzletében.

8479—1898. tkvi szám.

Arverési hirdetmény.

Fischer Albert tasnádi lakos végrehajtónak Csizmadia Lajos és Csizmadia László nagy-derzsida lakos végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a bírói árverés 23 frt 80 kr. tőke, ennek 1896. évi augusztus 1-től járó 6% kamatai, 6 frt 90 kr. perbeli, 5 frt 60 kr. végrehajtási, 8 frt 45 kr. árverésérési s a további költségek erejéig ezennel elrendeltetik, határnapul 1899. évi február hó 23-ik napjának d. e. 9 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Nagy-Derzsida

községházához kitűzetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapittatnak meg.

I. A mikor is elárvereltetnek szükség esetére a kikiáltási áron alul is.

1) Végrehajtást szenvedő Csizmadia Lajos birtokutóda Nagy Márta végrehajtást szenvedő Csizmadia László birtokutóda Nagy Klára és Nagy Klára nevén 1/3—1/3 részben álló nagy-derzsida 607. szíjtkvben A. I. 1—3. rz. alatt foglalt 1873|b|l., 1406|b|l. és 1261|a|l. hrsz. ingatlanokból Nagy Klárának 3. 5. sorsz. alatti 1/3 rész birtokilletménye és Nagy Mártának B. 6. sorsz. alatti 1/3 rész birtokilletménye 491 frt kikiáltási árában.

2) Árverelni szándékozik kivétel nélkül tartoznak a kikiáltási ár tizszázötötjét készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni, avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

II. Árverési feltételek:

I. Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét a leütéstől egy, másik felét melybe a bánatpénz is beszámíttatandó újabb egy hónap alatt, mindenkor 5% kamattal a sz.-somlyói kir. adó, mint letétthivatalnál a 39,425—881. I. M. sz. letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni.

II. Tartozik vevő az árveréstől kezdve a birtokkal járó minden közterhet viselni s a vételtárgya után kiszabandó kincstári illetéket fizetni.

A többi árverési feltételek ezen bíróság tkvi hivatalában és Nagy-Derzsida községházánál a hivatalos órák alatt megtekintethetők.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság. Sz.-Somlyón, 1898. évi december hó 11-én.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

Az 1895. évi caira s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmai, u. m. közsvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idűltebb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítás-sal 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József ur gyógyszerárában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerárában, Váci-körut 17. szám. — Ugyszintén a főváros összes színes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA

gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 97. szám. 8—10

Videki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugyszintén: **Unger Gusztávnál Zilahon és Dulka Eleknél Tasnádon.**

Eladó tölgyfa.

Az építés alatt álló Szilágysomlyó—margittai vasutvonal közelében a Márkaszéki Rézerdőn harmincz hold erdőm, részben épület- és vasuti talpfának alkalmas

TÖLGYFA ÁLLOMÁNYA

ELADÓ.

Bölöni Sándor

ügyvéd

Szilágysomlyón.

1-2

13-26

8480—898. tkvi szám.

b) Bulgerán Krisztinának a zálnoki
460. sztykvben A. I. alatt foglalt 19/a.
389/b., 714/b., 1333/a. és ehez részben tar.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

9478 — 898. közig. sz.

Krasznán, 1898. december 19.

Nagy Domokos,
főszolgabíró.

2—3

Prospectussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők, valamint a társaság ügynökei

kiváló tisztelettel:

1-3

→ Az Antiquariusck által hi
ett minden művet legalább is azo
en, gyakran jútányosabban szall
uj példányokban, mint a mely a
catalogusaikban előfordul. Be va
konyitva, hogy a másodikból ve
ska könyvek a leghatásosabb te
zői a ragályoknak. 3-

A „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala,
Budapest, V., Vadász-utca 14 (Saját házában.)

4-5